

POSUDEK ŠKOLITELE NA DIPLOMOVOU PRÁCI KATEŘINY FIURAŠKOVÉ „VLIV HORMONÁLNÍ ANTIKONCEPCE PŘI VÝBĚRU PARTNERA NA NÁSLEDNOU SPOKOJENOST VE VZTAHU“

Hormonální antikoncepce (HA) patří celosvětově k nejrozšířenějším formám zabránění neplánovaného početí. Od začátku jejího zavedení se diskutuje o možných vedlejších účincích, a to nejen na zdraví žen, ale i na jejich sexuální život a partnerské vztahy. Nicméně výsledky výzkumů ohledně partnerské a sexuální spokojenosti jsou poměrně nekonzistentní. Jedním z možných důvodů by mohlo být, že neberou v potaz, zda žena užívala HA v době seznámení s daným partnerem. Hlavním cílem předložené práce bylo testovat sexuální a partnerskou spokojenost u dvou skupin párů v závislosti na tom, zda partnerka užívala či neužívala HA v době seznámení.

Práce je formálně členěna na teoretickou a empirickou část. V teoretické části autorka popisuje různé formy orální HA a mechanismy jejího působení. Dále se zaměřuje na studie testující vliv užívání HA na ženskou sexualitu v závislosti na hladinách steroidních hormonů. V neposlední řadě autorka představuje tzv. „kongruenční hypotézu“, která je východiskem empirické práce. Vzhledem k časté protikladnosti závěrů jednotlivých studií i komplexnosti použitých metod nebylo jednoduché z této změti vytvořit ucelený obraz. Autorka přesvědčivě ukazuje, že umí pracovat s odbornou literaturou a kriticky ji hodnotit, byť některé pasáže by zasloužily komplexnější zpracování (např. kap. Vliv HA na ženskou sexualitu).

V empirické části je testováno, zda užívání HA při seznámení ovlivňuje partnerskou a sexuální spokojenost. K tomuto účelu byly využity dva výzkumné vzorky: i) více jak 740 párů, které navštěvují kliniku asistované reprodukce a ii) u více jak 130 párů, které počaly přirozenou cestou. Vzhledem k tomu, že práce je součástí rozsáhlejšího projektu, který se mimo jiné zabývá efektem sdílení MHC alel na fertilitu a zároveň probíhal v rámci běžného medicínského provozu, měl sběr několik omezení. Kvůli časovému zatížení účastníků studie nebylo možné použít standardní nástroje pro hodnocení sexuální a partnerské spokojenosti. Nicméně předchozí studie ukázaly, že i jednopoložkové hodnocení partnerské spokojenosti vykazují vysokou shodu s komplexnějšími psychometrickými nástroji. Katka se podílela na sběru a digitalizaci získaných dat a následně samostatně prováděla analýzy, což zřejmě představovalo hlavní výzvu při vypracování celé práce. Přes úvodní potíže se domnívám, že statistické analýzy včetně vizualizací dat úspěšně zvládla. V diskuzi pak ukazuje, že je schopna interpretovat svoje zjištění v kontextu relevantních studií a je si vědoma omezení použitých metod, byť v této části se poněkud projevil efekt chybějícího týdne. Po formální stránce je práce přehledně strukturována, až na občasná komplexní souvětí psána čtivě a srozumitelně, s minimální počtem gramatickým přešlapů.

I přes drobné výhrady považuji předloženou diplomovou práci Kateřiny Fiuraškové za zdařilý počín a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.

V Praze 10/9/2018

doc. Mgr. Jan Havlíček, Ph.D